TIETOSUOJAVALTUUTETUN TOIMISTO

Helsinki 23.11.2016/ra
Dnromme 3363/031/2016

EDUSKUNTA
Liikenne- ja viestintävaliokunta

asia; **HE 161/2016vp liikennekaareksi ym**

kuultava; **tietosuojavaltuutettu**

Pyydettynä lausuntonani esitän kunnioittavasti tietosuojavaltuutetun toimialaan kuuluvista esityksen kohdista;

Yleistä

Henkilötietojen suojasta säädetään Perustuslain 10.1 §:ssä. Eduskunnan Perustuslakivaliokunta on lausuntokäytännössään katsonut, että em. lainkohdan edellyttämiä sääntelykohteita ovat:

- rekisteröinnin tavoite
- rekisteröitävien henkilötietojen sisältö
- henkilötietojen sallitut käyttötarkoitukset mukaan luettuna tietojen luovutettavuus ja tietojen säilytysaika henkilörekisterissä
- rekisteröidyn oikeusturva samoin kuin näiden seikkojen sääntelemisen kattavuus ja yksityiskohtaisuus lain tasolla.

Esityksen mukaan esityksellä ei heikennetä yksityisyydensuojaa. Tämä käsitys, johon en jäljempänä esittämäni perusteella kokonaan voi kaikilta osiltaan yhtyä, on esitetty esityksen perustuslakia ja säätämisjärjestystä koskevassa jaksossa. Käsitystä perustellaan esityksessä mm sillä, ettei ehdotuksen III osassa tarkoitettujen rajapintojen kautta ole tarkoitus siirtää henkilötietoja. Liikenneviraston oikeudessa vaihtaa tietoja muiden viranomaisten kanssa ei ole esityksen mukaan kyse henkilötiedoista. Lisäksi taksinkuljettajien ajolupaan liittyvälle taustojen tarkastaminen ja siinä käytettäville henkilötiedoille on olemassa perusteltu yhteiskunnallinen syy ja yhteys perustuslain 7§:än.

Esitys on siis sinällään perusteltu ja tarpeellinen.

Siinä on kuitenkin asioita ilmaistu edellä esitetty perustuslakivaliokunnan näkemys huomioiden väljästi, liian laajasti ja epätäsmällisesti.

Postiosoite:	Käyntiosoite:	Puhelin:	Telefax:	s-posti:	kotisivut:
PL 800	Ratapihantie 9. 6 krs	029 56 66700	029 56 66735	tietosuoja@om.fi	www.tietosuoja.fi
00521 Helsinki	Helsinki				

Erityistä

(1)
Valvontaviranomaisen tiedonsaantioikeus ulottuisi esityksen mukaan rikos- ja sakkorekisterin lisäksi poliisiasiain tietojärjestelmään (PATJA). Siinä on osarekistereinä mm. tutkinta- ja virka-apujärjestelmä ja sen yhteydessä rikosilmoitushakemisto sekä uusimpana havaintotietojärjestelmä.

Nyt käsiteltävänä olevassa hallituksen esityksessä ei ole perusteltu nähdäkseni mitenkään sitä, miksi esimerkiksi keskeneräiset tai jopa mahdollisesti virheelliset tiedot olisivat välttämättömiä valvontaviranomaisten kannalta eikä sitä, miten kansalaisten oikeusturva tulisi tällaisia henkilötietoja mahdollisesti käytettäessä huomioiduksi.

(2)
Myös valvontaviranomaisten yleistä tiedonsaantioikeutta koskevan 2§:n 2 momentti ei ole riittävän tarkkarajainen.

(3)
Esityksen V osa koskee liikenneluparekisteriä. Rekisterin tarkoitus on esityksessä kuvattu. Liikenteen turvallisuusvirasto, joka esityksessä käytetyn ilmauksen "ylläpitää liikenneluparekisteriä" johdosta on ilmeisesti tarkoitettu toimimaan rekisterinpitäjänä (usein rekistereitä "ylläpitää" jokin palveluntarjoaja varsinaisen rekisterinpitäjän lukuun).

Rekisteri näyttäisi koostuvan kahdesta osasta: 1) julkisesta osasta ja 2) "käyttörajoitteisesta" osasta. Tällainen rakenne on minulle tuntematon, eikä se vastaa esityksessä viitattuja julkisuus- tai henkilötietolakeja.

(4)
Esityksen mukaan (4§ Tietojen luovuttaminen) liikenneluparekisterin julkisen osan tiedot ovat kaikkien saatavilla sähköisesti tai teknisen käyttöyhteyden avulla. Esityksen perustelujen mukaan (s.164): "Säännös jättäisi teknisen toteutuksen tavan Liikenteen turvallisuusviraston harkintaan. Kyseeseen voisivat tulla avoin rekisteri, yksittäiskyselyihin perustuva järjestelmä tai molemmat…"

Yhteenveto

Käsiteltävänä oleva hallituksen esitys on henkilötietojen suojan ja yksityiselämän suojan kannalta sinällään perusteltu ja tarpeellinen. Esitys ei kuitenkaan ole riittävän tarkkarajainen ja voi näin ollen vaarantaa rekisteröityjen henkilötietojen suojaa ja muita perusoikeuksia. Lisäksi esitykseen liittyy edellä esittämiäni ongelmia, joiden johdosta sitä pitäisi ehdottomasti uudelleen arvioida ja täsmentää.

Reijo Aarnio
tietosuojavaltuutettu

Postiosoite: PL 800, 00521 Helsinki
Käyntiosoite: Ratapihantie 9. 6 krs, Helsinki
Puhelin: 029 56 66700
Telefax: 029 56 66735
s-posti: tietosuoja@om.fi
kotisivut: www.tietosuoja.fi